

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Естетичні засади письменників-
шістдесятників**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма:

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література,
035.033 Філологія (Слов'янські мови і літератури
(переклад включно)), перша-польська
035.033 Філологія (Слов'янські мови і літератури
(переклад включно)), перша-польська
035.038 Філологія (Слов'янські мови і літератури
(переклад включно)), перша – чеська

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури.
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Естетичні засади письменників-шістдесятників
Викладач (і)	Залевська Оксана Михайлівна
Контактний телефон	(0342)59-60-74
Е-mail викладача	oksana.zalevska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Естетичні засади письменників-шістдесятників» розроблено для студентів четвертого курсу навчання у другому семестрі і має на меті вивчення художньо-естетичних підвалин українського письменства 60-х років ХХ століття крізь призму індивідуальних характеристик творчості письменників означеного періоду, зокрема світоглядно-естетичних та філософських пошуків прозаїків, поетів, поетики їх творів, місця й значення в літературному процесі окресленої доби.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, практичні та ігрові методи, інтерактивні комп'ютерні технології, самостійна робота.

Методи контролю: фронтальне опитування, індивідуальне опитування.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є простежити особливості розвитку поезії і прози письменників-шістдесятників, сформувати у студентів уявлення про роль та місце покоління шістдесятників як світоглядного, творчого явища в історії української літератури і культури, розглянути особливості поетики літературних творів. Цілі вивчення дисципліни – сформувати розуміння світоглядних засад шістдесятництва, філософсько-естетичну специфіку творчості українських письменників-шістдесятників та їхнє значення для розвитку літературного процесу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 13. Здатність комплексно використовувати набуті філологічні та методичні знання у практиці викладання української мови і літератури.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз різних стилів і жанрів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
семінарські заняття/практичні/лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 Середня освіта	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	Практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Українське шістдесятництво Політичні витоки радянського «шістдесятництва», його зв'язок із лібералізацією режиму. Відродження живого громадянського життя у творчості «шістдесятників». Естетичні засади. Багатство тем, поглиблення проблематики та мистецького пошуку в поезії.	2		6
Тема 2. Василь Симоненко: Риси поетичного стилю. Мотиви, образи збірки «Тиша і грім». Утвердження	2	2	6

неповторності кожної особистості (зб. «Земне тяжіння»). Сатиричні твори. Збірка новел «Вино з троянд»: ідейно художні орієнтири, оригінальність стилю. Щоденник «Окрайці думок».			
Тема 3. Ліна Костенко: Мотиви, образ ліричної героїні. Естетична повноцінність слова. Історична драма «Маруся Чурай». Драматичні поеми «Сніг у Флоренції», «Дума про братів неазовських» Поема-балада «Скіфська Одиссея» — ілюзія втечі в минуле (роздуми про руйнівну силу часу, про втрати людства на шляхах історії тощо.).	2	2	6
Тема 4. Іван Драч: Мотиви і образи зб. «Соняшник», «Протуберанці серця», «До джерел», «Вогонь з попелу», «Сізіфів меч». Риси поетичного стилю. Драматичні поеми. Проблематика. Образи. Поетика.	2	2	6
Тема 5. Дмитро Павличко: Риси поетичного стилю. Сонет у творчості Д.Павличка. Інтимна лірика.		2	6
Тема 6. Микола Вінграновський: Життєва і творча доля митця. Лірика митця. Особливості творчого почерку.		2	6
Тема 7. Посилення ідеологічного тиску. Творчість поетів — в'язнів совісті (Ігор Калинець, Іван Світличний, Тарас Мельничук).		2	6
Тема 8. Василь Стус: Хресна дорога поета. Неоднозначний образ України — вісь поезії Василя Стуса. Тема митця і мистецтва у творчості поета (Стус і Шевченко). Екзистенційне прочитання поезії. В.Стус — літературний критик.	2	2	6
Тема 9. Григор Тютюнник: Життєва позиція письменника. Гуманізм як основа світобачення митця. Неореалізм як стильова домінанта малої епічної прози Григора Тютюнника. Жанрово-тематичне коло творів Григора Тютюнника.	2	2	6
Тема 10. Різноманітність прози 60-80-х років, динамічний розвиток усіх прозових жанрів, взаємодія їх і утворення цікавих гібридних форм (умовно-алегорична проза Є.Гуцала, В.Дрозда, В.Земляка, В.Шевчука.		2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання успішності студентів здійснюється за		
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
	90 – 100	A	для екзамєну, курсового проєкту (роботи), практики відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	
	50 – 59	E	
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
			для заліку
			зараховано
			не зараховано з можливістю повторного складання
			не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота є складовою частиною семестрового рейтингу і має концептуально обґрунтовано висвітлити 50+1% обсягу матеріалу.		
Практичні заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок ідейно-естетичного аналізу художніх текстів та інтерпретації різножанрових творів (усно з використанням навчальної форми презентацій, міні проєктів, рефератів). Поточне оцінювання усіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 5-бальній шкалі відповідно до загально-університетської системи оцінювання. Максимальна кількість балів за практичні заняття становить 50 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки. Враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних усних і письмових завдань, а також бали за підсумкову контрольну роботу.		

Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання залік за відомістю №2. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

Література

1. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.: підруч. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. освіти. Кн. 2 Друга половина ХХ століття / В.П. Агеєва, С.М. Андрусів, С.Л. Бойко; ред. В.Г. Дончик. К.: Либідь, 1998.
2. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття : в 4-х кн. К. : Аконіт, 2001.
3. Бернадська Н. Українська література ХХ століття: навч. посіб. для старшокл. та вступників до вищих навч. Закладів/ Вид. 4-те, виправлене. К.: Знання-Прес, 2008.
4. Павличко С.Д. Дискурс модернізму в українській літературі : монографія. / 2-е вид., перероб. і доп. К. : Либідь, 1999. 447 с
5. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління. (Історико-літературний та поетикальний аспекти): монографія / Людмила Тарнашинська ; Ін-т л-риім. Т.Г. Шевченка НАН України. К. : Смолоскип, 2010. 627с.
6. Хороб М. Грані художнього буття: нариси з країнської літератури ХХ століття: (дослідження, статті, критичні етюди). Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013.- 428 с.
7. Витрикуш Г. Історичне минуле України у творчості Л. Костенко та В. Симоненка. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 12. С. 29-34.
8. Дзюба І. З криниці літ : у 3-х т. К. :Києво-Могилянська Академія, 2006-2007. Т.3. 896с.
9. Витрикуш, Г. Образ Кассандри в поезії шістдесятників. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 11. С. 31-32.
10. Пахаренко В. Як віншов: (Духовний профіль Василя Симоненка на тлі його доби : літературознавчий есей. Черкаси : Брама . Україна, 2004. 52 с.
11. Романенко Ю. «Витязь молоді української поезії» :Життєтворчість Василя Симоненка *Дивослово*. Українська мова й література в навчальних закладах. 2010. № 1. С. 11-17.
12. Романова Н. Альтернативна модель суспільства в сатиричній творчості Василя Симоненка. *Слово і час*. 2010. № 1. С. 52-56.
13. Соя Б. Вивчення творчості Василя Симоненка в школі :посібник для вчителя. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 64 с.
14. Барабаш С. Г. Душа прозріє всесвітом очей...: поетичнийсвіт Л. Костенко. Кіровоград: Поліграф-Терція, 2003, 271 с.
15. Брюховецький В. Ліна Костенко: Нарис творчості. К. Дніпро, 1990. 204с.
16. Витрикуш Г. Історичн еминулеУкраїни в творчості Л. Костенко *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 12. С. 29-34.
17. Дзюба І. Є поети для епох. К.: Либідь, 2011. 208с.
18. Дроздовський Д. «Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічні», або післямова до круглого столу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3680/50636/>
19. Жуковська Г. «Усе іде, але не все минає». Пам'ять і час у творчості Ліни

- Костенко :Монографія. К. : Книга, 2010. 188с.
20. Жадан Ліна Костенко. Незнаний кадр незіграної ролі. Текст та його інтерпретації. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 10. С. 24 - 25.
  21. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних : матеріали круглого столу. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 105с.
  22. Бутенко М. Чорнобиль кличе на сполох. І. Драч «Чорнобильська Мадонна» : урок пам'яті в 11 кл. Вивчаємо українську мову та літературу. 2008. № 12. С. 17-20.
  23. Витрикуш Г. Образи видатних людей минулого в поезії Івана Драча. *Укр. л-ра в загальноасв. шк.* 2010. № 3. С. 40-41.
  24. Дзюба І. „Народжуйте себе, допоки світу...“ (Іван Драч). З криниці літ. У 3т. Т.3. Літературні портрети. К. 2007. С. 584-602.
  25. Кордон А. Протуберанці душі поета. *Дивослово*. 2010. № 8 С. 21-22.
  26. Скуратко Т. Методика шкільного вивчення поезії Івана Драча. Наукові записки Тернопільського нац.педагогічного університету [Текст] / за ред. М.П.Ткачука. – Тернопіль, 2014. С. 130 - 139. (Сер. Літературознавство ; № 41)
  27. Салига Т. І калина з Теліжинець, і полин з Чорнобиля (Іван Драч)/ *Воздвиження храму/ Л.*, 2008. С.317-323.
  28. Маршал Вінграновський. Книга про поета (спогади, есеї, листи, інтерв'ю) / передм., упорядкув. П. Вольвача. К. :Ярославів Вал, 2011. 480с.
  29. Бондаренко А. Час вибору: Вивчення творчості Василя Стуса в школі : посібник. К. : Академія, 2003. 232 с.
  30. Коцюбинська М. Василь Стус у контексті сьогодишньої культурної ситуації. *Слово і час*. 1998. № 6. С. 17-28.
  31. Дзюрак, О. Роздуми про сенс людського життя у світлі творчості Василя Стуса : Конспект уроку, 11 клас. *Дивослово*. 2018. № 6. С. 16 - 19.
  32. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах (Упорядк. Б.Підгірного). Тернопіль, 2003.
  33. Дончик В. Г. З потоку літ і літ потоку: [Згадка про життя і творчість Григора Тютюнника]. К.: ВД «Стилос», 2003. 556 с.
  34. Іванченко Н. Оповідання Григора Тютюнника «Зав'язь». *Дивослово*. 2006. № 9. С. 15-16.
  35. Карабльова О., Клименко З. Дитячий світ у прозі ГригораТютюнника. Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: Міжвуз. зб. наук. ст. 2009. Вип. XXI. С. 381-389.
  36. Горнятко-Шумилович А. Твори Валерія Шевчука як різновид «хімерної» прози. Львів: Каменяр, 1999. 35с.
  37. Мовчан Р. Валерій Шевчук. Українська проза ХХ століття в іменах: посіб. для старшокласників, студентів, учителів. К., 1997. Вип. 1. С. 200-216.
  38. Хороб М. Художній світ Валерія Шевчука: мистецтво творення оповідання. Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. 2010. № 20.
  39. Гаєвська, С. А. Проблема людини в суспільстві (за твором В. Дрозда «Білий кінь Шептало»).... Вивчаємо українську мову та літературу. 2014. № 27. С. 26

– 29.

40. Міськевич, Л. Євген Гуцало «Сім'я дикої качки». Твір про людину й світкрізь призму морально-етичних проблем. *Українська мова та література*. 2018. № 7-8. С. 77 - 80.

Інформаційні ресурси

URL: <http://www.franko.lviv.ua/ifranko/franko.html>

URL: <http://www.shevchycl.kiev.ua/>

URL: <http://www.slovnyk.org/txt>

URL: <http://nspu.org.ua>

URL: <http://www.pysar.net/>

URL: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/lib-index.htm>

URL: <http://ukrlife.org/main/library.html>

Викладач _____ доцент Залевська О.М.